

УДК 364:316.354.4(477)

ФОРМУВАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ

Шарун Д. А.

Науковий керівник – к.філол.н., доц. Гарбар М. А.
Харківський національний університет радіоелектроніки,
каф. українознавства, м. Харків, Україна
тел. +38(068) 331-63-15

This work describes the development and formation of the volunteer movement in Ukraine, and also describes its significance as a sphere of influence. The abstracts provided examples of volunteer organizations in Ukraine that are actively involved in helping the military in the war now.

Про волонтерський рух в Україні сьогодні з захопленням говорять у багатьох країнах світу, називаючи це явище унікальним. Розквіт волонтерської діяльності у нас припав на час Революції Гідності і початок війни на Донбасі. У надзвичайно складний період саме цей рух об'єднав суспільство, створив дієву структуру громадських організацій, груп людей, готових взяти на себе вирішення найбільш нагальних і болючих проблем держави [5]. 2014 рік став знаковим, тому що дав потужний поштовх для утворення цілого ряду волонтерських рухів, які стали яскравим прикладом високого рівня громадянської свідомості українців і їх здатності ефективно самоорганізовуватися. З осені 2014 року волонтери почали тісну співпрацю з Міністерством оборони України, де була створена рада волонтерів. Представники волонтерських організацій залучені до речового, харчового і медичного забезпечення, деякі з них тепер працюють у департаментах Міністерства оборони, що відповідають за постачання Збройних Сил України [1].

Але, безумовно, волонтерський рух в Україні має більш давню історію. Якщо під волонтерством розуміти меценатство, убоління за культурні, релігійні, освітні справи, то можна стверджувати, що такі відомі історичні постаті, як Володимир Великий, Острозькі, Ханенки, Скоропадські, були волонтерами. Якщо ж говорити про волонтерство як організований рух, то його початок в Україні можна вести з другої половини ХІХ століття, коли у Львові запрацювала «Просвіта» (культурно-освітня організація), у 1894 р. (також у Львові) – руханкове й тіловиховне товариство «Сокіл», а у 1900 р. – ідеологічне товариство «Січ». Усі ці рухи набули поширення саме на західноукраїнських землях, оскільки вони перебували під владою більш ліберальної Австро-Угорщини. До речі, уже у 1912 р. також за Збручем почав діяти «Пласт». А 1914 року почалася Перша світова війна. Як і 2014 року, понад століття тому саме військові дії змусили суспільство єднатися та сприяли розквіту волонтерства. Австро-Угорщина дала добро на створення добровольчого легіону «Українські січові стрільці». Так як їх треба було нагодувати,

одягти тощо, місцеве населення частково взяло ці витрати на себе. Уже 1915 р. львівське жіноцтво утворило «Українську самаритянську поміч» (УСП) для медичної допомоги пораненим солдатам та жителям [4].

У Загальній декларації волонтерів, прийнятій у Парижі у 1990 році, волонтерська діяльність розглядається як інструмент соціального, економічного, культурного, екологічного розвитку. Зокрема підкреслюється, що волонтерство – це добровільний вибір, що відображає особисті погляди й позиції; це активна участь громадянина в житті суспільства, що виражається, як правило, у спільній діяльності у межах різного роду асоціацій [3]. До речі, 17726 благодійних організацій було зареєстровано станом на 1 січня 2018 року відповідно до даних Державної служби статистики України, але більшість БО існують лише «на папері», весь основний благодійний бюджет України складають 500–1000 організацій [2].

Із власного досвіду роботи волонтером хочу виділити різновиди волонтерських організацій, що допомагають конкретно релігійним громадам. Такі, як Chabad – Life Changer, що надають психологічну, гуманітарну та медичну допомогу сім'ям з єврейським корінням під час війни. А Volunteer Community of Ukraine (до речі, центри Volunteer Community працюють не тільки в Україні) надає базу для роботи волонтерам будь-якого віку і займається івентами для дітей та літніх людей, допомогою тваринам. І можу підтвердити, що мотивація волонтера залежить від ментора проєкту і людей навколо, бо передусім важливе саме ком'юніті людей зі спільною метою і результат у виді емоцій тих, кому ти допомагаєш. Саме тому я дуже рада бути причетною до волонтерського руху України, що дуже стрімко росте та розвивається зараз.

Список використаних джерел:

1. Волонтерство в Україні / UWCF. URL: <https://uwcfoundation.com/ua/blagotvoritelnost-v-ukraine/volonterstvo-v-ukraini>
2. Діяльність українських благодійних організацій. Дослідження виконане CORESTONE GROUP та GFK UKRAINE на замовлення Фонду родини Загорій. URL: https://zagoriv.foundation/wp-content/uploads/2019/11/charity_funds_report.pdf
3. Загальна декларація волонтерів, прийнята на XI конгресі Міжнародної асоціації волонтерів. Права людини: навч. посіб. Київ: Просвіта, 2002. С. 67-80.
4. Перші волонтерські рухи в Україні. URL: <https://youthcenters.net.ua/pershi-volonterski-ruhi-v-ukraini/>.
5. Українське волонтерство – явище унікальне. Йому завдячуємо суверенітетом. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2324579-ukrainske-volonterstvo-avise-unikalne-jomu-zavdacuemo-suverenitetom.html>